

ARTIKEL TIL Teater1, bragt i nummer 145, september 2009

Af Deborah Vlaeymans, red. Christine Fentz og Maj-Britt Mathiesen.

"Følg helhjertet og modigt anbefalingerne"

Den 5. til 6. juni 2009 afholdt Foreningen for Uafhængige Scenekunstnere (US) den internationale konference "Creating Conditions" om emnet produktionshuse og åbne spillesteder efter europæiske modeller. Hvert et sæde var besat og flere stod på venteliste, da cirka 70 deltagere fra det danske og udenlandske scenekunstlandskab mødte op for at diskutere produktionsvilkår og -muligheder for eksperimenterende og innovativ scenekunst. Fremtrædende teaterproducenter, udøvere og forskere inden for nutidig og nyskabende scenekunst var på gæstelisten. Sammen med internationale såvel som danske kunstnere, performere, kulturentreprenører, scenekunstproducenter, repræsentanter fra institutioner og politikere var fremmødet stort de to dage konferencen løb af stablen på Holmen i København. Stemningen var intens, diskussionerne skarpe og pointerne væsentlige, da Uafhængige Scenekunstnere med denne konference søgte at sætte fokus på - og i særdeleshed slå et slag for - bedre betingelser for den innovative scenekunst i Danmark.

Her følger en sammenfatning baseret på adskillige af konferencedeltagernes noter samt en kortfattet præsentation af nogle af de tilbagevendende og mest markante erfaringer, anbefalinger og advarsler, som fremkom i løbet af de to dage med diskussioner, udvekslinger og input.

Hensigten med "Creating Conditions" var todelt, dels at indsamle inspiration og erfaring fra europæiske kollegaer om måder for hvordan man kan skabe og organisere produktionshuse og åbne spillesteder, dels at skabe en platform for dialog om fremtidens forhåbentlige produktionsvilkår, -huse og åbne spillesteder i Danmark.

Programmet for "Creating Conditions" blev lavet med hensyntagen til forårets tre andre væsentlige danske arrangementer, der ligeledes havde fokus på produktionsstrukturer. Da vi finder at det er vigtigt at disse arrangementer så at sige taler sammen, nævner vi dem her:

Seminaret Interaction, arr. af CampX, i fm. Berlinerluft. 17.-18. april, Kbh.

Besøg af Lieven Thyron (manager for belgiske "Les Ballet C de la B"); diskussion om produktionsstrukturer, arr. af Chapter 15, 10. juni, Kbh.

Belgierne kommer, et inspirationsseminar med tre belgiske kompagnier, arr. af ILT Festivalen/Kulturhus Århus, 13. juni, Århus.

Eftersom US var informeret om, at de belgiske modeller ville være repræsenteret på de ovennævnte seminarer, inviterede US konferencetalere fra andre europæiske huse: Gessnerallee (Zürich), Brut (Wien), The Basement (Brighton, England) samt internationalt arbejdende kunstnere med erfaringer fra det at være gæster i div. produktionshuse. Bl.a. var tyske She She Pop repræsenteret. Det fulde konferenceprogram kan ses på www.scenekunstnere.dk

Erfaringer, anbefalinger og advarsler

Overordnet er det essentielt for et åbent spillested, dedikeret til scenekunst i Danmark

- at anerkende og handle ud fra det lille danske miljøes behov ved at have fortløbende kommunikation, international udveksling og gennemsigtighed/transparens.
- at skabe alliancer: De professionelle aktører skal kommunikere ærligt og dele viden og erfaringer.
- at søge nye mulige relationer mellem spillested-kunstner / spillested-publikum / kunstner-publikum. Vi skal ikke bare gentænke hvordan vi når tilskuerne, men også gennem direkte "hands-on" metoder indsamle mere brugbar "publikumsviden": hvad er publikum interesseret i at se, hvad forventer de sig af scenekunsten?
- at arbejde intensivt på at skabe coproduktioner både nationalt og internationalt.

Anbefalinger angående den organisatoriske strukturering af spillesteder

Angående ledelse af åbne spillesteder/produktionshuse:

- Roterende lederskab blev indgående debateret og generelt foretrukket som ledelsesstruktur.
- Professionel ledelse bør implementeres, dvs. uddannede administratorer, PR-personer etc. i stedet for "wanne-be-artists" der gør arbejdet for kollegaer. Denne professionelle ledelse er - selvfølgelig - komplementeret med en kunstnerisk ledelse. En anbefalet model: Den kunstneriske leder ansætter forskellige kuratorer. Disse kuratorer modtager en bestemt portion midler som de kan bruge præcis som de vil (ifølge deres specifikke kunstneriske ambitioner). Kuratorerne bør være både danske og udenlandske eksperter.

Angående medarbejdere

- En tilbagevendende anbefaling var behovet for kunstnerisk orienterede teknikere, med ekspertise dedikeret til kunsten og kunstnerne.

- Ønskeligt er et permanent fundraiserteam, som arbejder fuldtid på at finde midler til at huset kan have residencies, udvekslinger, coproduktioner, forestillinger og midler til andre generelle behov for huset.
- Ideen om "mentorship" blev diskuteret og var generelt foretrukket. Huset opretter et rådgivende organ el.lign. med både faste og roterende mentorer for kunstnere på vej.

Anbefalinger angående profil for spillested/produktionshus

- Huset bør ikke "copy-paste" strukturer og profiler fra eksisterende succesfulde steder andre steder i verden. Det er nødvendigt at anstrenge sig for at etablere en selvstændig profil, som udspringer af stedets specifikke ambitioner, omgivelser og samfund.
- Det er vigtigt at stedets profil er baseret på en form for stærkt manifest. På denne måde bliver stedet transparent og troværdigt, både med hensyn til publikums og kunstneres forventninger og behov.
- Stedets profil bør være dynamisk: Det er ledelsens ansvar at bibeholde profilen som levende og interessant til enhver tid, så både kunstneres og publikums opmærksomhed fanges. International programmering bør være højt på prioriteringslisten for åbne spillesteder i Danmark.
- Vigtigt at være en modig entreprenør hvad angår marketing. Stive strukturer om "hvordan man gør i dette land" bør udvides og bøjes. For at dette vitterligt kan ske, bør samtids-scenekunstens miljø skabe alliancer og handle i fællesskab. En anbefaling blev diskuteret og foretrukket: At skabe et alternativt og fleksibelt program (månedligt, el. pr. sæson) for hvad der sker i landet. [et sådant initiativ er allerede i støbeskeen]

Anbefalinger angående tilskuerrelationer

- Overordnet bør spillesteder eller produktionshuse være inkluderende, frem for ekskluderende. Både kunstnere og alle slags tilskuere skal føle sig velkomne og kunne relatere sig til stedets profil. Dette vil have en positiv ekstra-effekt: At stedets eksperimenterende del anerkendes - idet det mislykkede opleves som ligeså vigtig en del af tilskuerrelationen som det succesfulde. Tilskuerne lærer at risikovillig scenekunst ikke altid lykkes fuldt ud; at kunstnere også kan komme til kort, men at man sammen har bevidnet et forhåbentligt modigt forsøg. Stedet kan uddanne tilskuerne gennem at forvente noget af dem: Give publikum mulighed for at møde kunstnerne og give feed-back; altid have en åbenhed overfor tilskuernes oplevelser for bedre at kunne relatere til disse og deres virkelighed.

Anbefalinger angående relationen mellem spillested/produktionshus, omgivende samfund og innovative platforme

- Et spillested/produktionshus bør arbejde hårdt for at udvikle international udveksling, residensprogrammer, festivaler, workshops og community-baseret arbejde.
- Coproduktion er nøgleordet!
- Potentialiet for samarbejdsmuligheder med det omgivende miljø/samfund bør tages meget seriøst. Dette kan faktisk vise sig at blive stedets primus motor. Debatten bevægede sig mod idéen om at skabe et socialt rum som er stærkt forbundet med dets omgivende lokale miljø. Stedet kan være et sted hvor folk ikke kun kommer for at opleve kunst og lære mere, men også for at tilbringe social tid sammen. Arrangementer kan forbindes: Samtaler, workshops, events, fester og mindre forestillinger. Ved sådanne anledninger kan særligt uformelle møder og networking finde sted både mellem kunstnere og mellem kunstnere og tilskuere.

Overordnet lyder meget af denne sammenfatning måske som gammel vin på nye flasker; argumenter der har været ført til torvs ofte, ting der har været prøvet en kortere periode. Men når internationale og succesfulde kollegaer igen og igen fremhæver ovenstående punkter, må det være på høje tid at satse helhjertet og modigt på at følge anbefalingerne, udvikle eksisterende, samt skabe nye produktionshuse og åbne scener - efter europæiske modeller, og til gavn for hele det danske scenekunstlandskabs fremtid!

US vil gerne takke konferencedeltagerne for at sende deres noter, observationer og værdifulde bidrag. En særlig tak til Emmanuel Limal, Seimi Nørregaard, Lea Gudmundsen og João Lobo og vore referenter, samt ikke mindst div. ordstyrere og hjælpsomme medlemmer. "Creating Conditions" modtog midler fra Statens Kunstråds Scenekunstudvalg.

Talere på "Creating Conditions": Knut Ove Arntzen (N), Helen Medland (UK), Niels Ewerbeck (CH), Lisa Lucassen (D), Victoria Melody (UK), Reich & Szyber (S), Olivia Khalil (A), Tove Bratten (N), og fra Danmark Mikkel Harder Munch-Hansen, Pia Allerslev, Ditte Maria Bjerg, Jesper de Neergaard, HC Gimbel, Claus Flygare, Erik Pold, Jørgen Callesen, og Christine Fentz.